

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii învățământului superior nr. 199/2023, în vederea creării cadrului legal necesar pentru susținerea financiară, din fondurile pentru situații speciale, a programelor de studii universitare destinate formării de specialiști în domeniul limbilor rare, în situațiile în care numărul redus de studenți nu permite asigurarea sustenabilității acestora prin mecanismele finanțării de bază.

Legea învățământului superior nr. 199/2023 stabilește, la art. 149, mecanismele de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat. Finanțarea de bază se realizează prin granturi de studii calculate în funcție de costul mediu per student echivalent, luând în considerare, între altele, domeniul de studii, ciclul de studii și limba de predare.

Acest mecanism răspunde necesităților generale de finanțare a sistemului de învățământ superior, însă poate genera dificultăți în cazul unor programe de studii care, prin natura și gradul ridicat de specializare, se adresează unui număr redus de studenți. O asemenea situație este întâlnită în mod particular în cazul programelor destinate studierii unor limbi rare, precum cele existente în Departamentul de Hungarologie, Studii Iudaice și Rromani, Departamentul de Filologie Rusă și Slavă, în cadrul căruia funcționează specializări de limbi slave și inclusiv Studii Culturale Slave, pentru care cererea de școlarizare poate fi redusă sau poate varia semnificativ de la un an universitar la altul, fără ca aceasta să diminueze necesitatea menținerii capacității de formare în domeniile respective.

Formarea specialiștilor cunoscători ai unor limbi cu circulație redusă prezintă relevanță pentru diplomație și relații internaționale, pentru activitatea instituțiilor publice, pentru traducere și interpretariat, pentru cercetarea științifică, pentru cooperarea economică, culturală și academică, precum și pentru menținerea unor competențe profesionale și academice specializate.

În cazul acestor programe, raportarea la numărul de studenți poate conduce la situația în care finanțarea de bază aferentă nu este suficientă pentru asigurarea funcționării programului în condiții de sustenabilitate. În lipsa unui mecanism complementar de intervenție, consecința poate fi suspendarea sau încetarea programului de studii.

Dispariția unui asemenea program nu presupune numai întreruperea temporară a școlarizării, ci poate determina pierderea personalului didactic specializat, a expertizei academice acumulate, a continuității activității de cercetare și a unei capacități instituționale construite în timp. Reconstituirea ulterioară a acestei capacități poate presupune costuri considerabil mai mari sau, în anumite situații, poate deveni dificilă ori imposibilă.

Intervenția legislativă propusă are un caracter strict delimitat. Aceasta nu urmărește instituirea unui mecanism general de finanțare suplimentară a programelor de studii în domeniul limbilor rare, ci exclusiv posibilitatea susținerii acelor programe a căror funcționare nu poate fi asigurată în condiții de sustenabilitate prin mecanismele finanțării de bază, ca urmare a numărului redus de studenți.

În acest mod, finanțarea din fondurile pentru situații speciale intervine cu caracter complementar, în situațiile în care mecanismul general de finanțare nu permite menținerea unei capacități de formare specializate a cărei existență este considerată necesară.

Art. 149 alin. (3) lit. e) din Legea nr. 199/2023 prevede deja existența fondurilor pentru situații speciale. Prin urmare, prezenta inițiativă nu instituie o nouă categorie de finanțare, ci creează temeiul legal expres pentru utilizarea unui mecanism financiar existent în vederea susținerii acestor programe de studii universitare.

Prin adoptarea prezentei propuneri legislative se creează posibilitatea protejării și menținerii unor competențe academice și profesionale specializate care, din cauza numărului redus de beneficiari direcți, nu pot fi susținute în mod adecvat exclusiv prin mecanismele generale ale finanțării de bază.

Având în vedere motivele prezentate, vă înaintăm spre dezbateră și adoptare, în procedură de urgență, propunerea legislativă pentru completarea art. 149 din Legea învățământului superior nr. 199/2023.

INIȚIATOR,

Szabó Ödön
Deputat UDMR

**Tabel cu inițiatorii Propunerii legislative pentru completarea art. 149 din
Legea învățământului superior nr. 199/2023**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Seemnătura
1.	SZABÓ ÖDÖN	UDMR	
2	GIL KAROLY	UDMR	
3	Barna Botond	UDMR	
4	MAHORA LÓRÁND - deputat	UDMR	
5	VÖHCEI CSABA	UDMR	
6.	Miloh Tótfű	UDMR	
7.	CSEP EVA ANDREA	UDMR	
8	KOLCSÁR KÁROLY	UDMR	
9.	Ladányi László - deputat	UDMR	
10.	MOLNAR ANDREI	UDMR	
11	SÉNDRÓTU VLÁD - IOAN	USR	
12	CORINA ATANASIU	USR	
13	RIGHANI CIPRIAN	USR	
14	CIMPEAN OVIDIU	PNL	
15	Țibulea Bogdan	PNL	
16.	Ghigiu Alexandru Mihai	PSD	
17.	Gliga Dumitruța	PSD	
18	Poneur Adriana	PSD	
19	Petrutchi Miroslov	Minorități	

**Tabel cu inițiatorii Propunerii legislative pentru completarea art. 149 din
Legea învățământului superior nr. 199/2023**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătura
20	Merba Adrian-Miroslav	Minorități	
21	BOUR STEFAN	MINORITATI	
22	TASMAN ISTVAN-SELIANA	UDMR / AMB87	
23	Opres Stefan Roden	PSD	
24	PALATIE STEFAN	USR	
25	MINARU CATALIN-EMIL	USR	
26	KANTOR BOGLARNA	UDMR	
27	ZATKOZANSKI ZIGITA-ANA	UDMR	
28	MAGY STIBOLCS	UDMR	
29	MARKO ATTILA GABOR	UDMR	
30	KULCSAR-TERZA ZOLTAN	UDMR	
31	SEARS DEVEJ	UDMR	
32	VABUVA BUNTRU	USR	
33	Bende Sandor	UDMR	
34	SILVIO VEXLER	UDMR	
35	BIRÓ ROZÁLIA-IBOLYA	UDMR	

LEGE

pentru completarea art. 149 din Legea învățământului superior nr. 199/2023

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. – La articolul 149 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614 din 05 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin.(3¹), care va avea următorul cuprins:

„(3¹) Din fondurile pentru situații speciale prevăzute la alin. (3) lit. e), Ministerul Educației și Cercetării poate asigura finanțarea programelor de studii universitare destinate formării de specialiști în domeniul limbilor rare, în situațiile în care numărul redus de studenți nu permite asigurarea sustenabilității programului prin mecanismele finanțării de bază.”

Art. II. – Prin derogare de la prevederile art. 260 alin.(16) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile Art. I intră în vigoare la 3 zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Aceasta lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**